

HET BIJZONDERE KERSTEEEST VAN
Japa Panov

Een Kerstvertelling van Huben Dailens bewerkt door Vrouwke Klapwijk

illustraties Leontine De Boer-Gaasenbeek

UITGEVERIJ MES

'Dank u wel, papa Panov.' Olga kijkt de oude Martin Panov stralend aan. Ze houdt twee rode schoenen in haar handen. 'Morgen is het kerstfeest. Dan mag ik mijn mooiste kleren aan naar de kerk.'

'En daar horen rode schoenen bij', zegt Martin Panov met een lach. 'Ik wens je een fijn kerstfeest, Olga.'

Olga loopt naar de deur en stapt de kleine schoenmakerij uit. Voor het raam blijft ze nog even staan en zwaait naar de schoenmaker. Martin steekt zijn hand op en zwaait terug. 'Ja', mompelt hij zacht. Zijn stem klinkt een beetje verdrietig. 'Morgen is het kerstfeest...'

Martin Panov woont in een klein dorpje in Rusland. Daar werkt hij als schoenmaker. Omdat hij zo aardig en vriendelijk voor iedereen is, noemen de mensen hem papa Panov.

Martin heeft een huisje met maar een kamer. Daar woont hij en daar repareert hij schoenen. Hij heeft werk genoeg. 'Ik heb een gat in de zool van mijn schoen. Kun je het maken, papa Panov? De neus van mijn schoen is kapot. Ik krijg steenkoude tenen. Kun je er een nieuwe neus opzetten, papa Panov?' Elke dag komen er mensen met deze vragen bij hem. Soms mag hij voor iemand heel mooie nieuwe schoenen maken. Martin Panov heeft altijd geld om brood, koffie en groente te kopen. In zijn huisje ruikt het vaak heerlijk naar soep.

Vandaag is het anders. Papa Panov staart verdrietig door het raam naar buiten. Hij hoort kinderen lachen en gillen op straat. Hij ziet vaders en moeders voorbij lopen, met de laatste boodschappen in hun tassen. Achter de ramen van de andere huizen in de Dorpsstraat schijnt het licht van kaarsen en kerstbomen. Martin denkt aan zijn vrouw, die al lang geleden gestorven is. Hij denkt aan zijn kinderen, die heel ver weg wonen.

Papa Panov schuift zijn stoel bij de tafel en steekt het licht aan. Op de tafel ligt een oud bruin boek, het is een Bijbel. Papa Panov doet het boek open en begint hardop te lezen.

Het is het verhaal van Kerst. Hij leest hoe Jezus werd geboren. Niet in een veilig warm huis, maar in een arme stal. Omdat er voor hem nergens plaats was. 'Waren ze maar hier gekomen', denkt de oude schoenmaker. 'Ze hadden wel in mijn bed mogen slapen.'

Dan zou ik ze toedekken met een warme deken.' Hij leest ook over rijke mannen die het kleine kindje dure geschenken brachten.

'Ik zou Jezus graag zelf willen zien. Maar als hij komt, wat moet ik hem dan geven?'

Opeens beginnen zijn ogen te glimmen. Hij staat op en pakt een oude doos uit de kast. Hij maakt de doos open en haalt er een paar kleine schoentjes uit. Zijn handen glijden over het zachte leer. Het zijn de mooiste schoentjes die hij ooit heeft gemaakt. 'Dit zou ik aan Jezus willen geven', zegt hij zacht tegen zichzelf. Voorzichtig stopt hij de schoentjes weer in de doos. Dan gaat hij terug naar zijn stoel. Hij pakt de Bijbel op en leest verder. Of het nu van de warmte van de kachel komt, of omdat het al laat is... Het duurt niet lang of de vingers van papa Panov glijden van de bladzijde. Zijn brilletje zakt omlaag. Hij slaapt.

'Papa Panov! Papa Panov!'

De oude Martin schrikt en kijkt verward om zich heen. 'Wie is daar?' roept hij. 'Papa Panov,' gaat de stem verder. 'Je wilt mij graag zien. Je wilt dat ik bij jou kom, zodat je me een geschenk kunt geven. Jouw wens komt uit. Morgen kom ik langs. Let goed op, dan zul je me herkennen. Ik zal mijn naam niet noemen. Het is weer stil. Martin Panov wrijft in zijn ogen. 'Was dat Jezus?' fluistert hij. 'Of was het een droom? Het leek zo echt... Ik hoop dat hij morgen komt. Ik zal heel goed opletten.'

Die nacht gaat de oude Martin Panov niet naar bed. Hij zit in een rieten stoel voor het raam. Maar als het die morgen licht wordt, heeft hij Jezus nog niet gezien. 'Ik zal eerst koffie zetten,' zegt papa Panov. Hij stookt de kachel op en maakt een grote pot koffie. Ondertussen houdt hij het raam goed in de gaten. Eindelijk ziet Martin iemand in de verte aan komen lopen. Hij drukt zijn gezicht tegen de ruit. 'Zou dat Jezus zijn?'

De figuur komt langzaam dichterbij. Soms staat hij even stil en sjokt dan verder. Dan doet Martin teleurgesteld een stapje achteruit. Hij kent de man die daar aankomt. Het is Leo, de oude straatveger die elke week langs komt met zijn bezem en kruiwagen. Ongeduldig loopt Martin bij het raam vandaan. Hij wacht niet op een straatveger. Kom nou! Hij wacht op Jezus. Als hij weer naar buiten kijkt, staat de oude Leo aan de andere kant van de weg precies tegenover de winkel van de schoenmaker. Hij wrijft in zijn handen en stampet met zijn voeten. Papa Panov krijgt medelijden met de straatveger. Hij loopt naar de deur en zet hem open. 'Hé, oude man!' roept hij. 'Heb je trek in een kop koffie? Je ziet eruit of je het heel erg koud hebt.' De straatveger kijkt op en steekt de straat over. 'Graag,' zegt hij, wanneer hij het kleine huisje binnen loopt. 'Dat is erg vriendelijk van u.'

Martin Panov schenkt een kop koffie in. 'Hier word je weer warm van,' zegt hij. De straatveger pakt de koffie aan en Martin Panov gaat op zijn stoel bij het raam zitten, terwijl hij naar links en rechts uitkijkt over de straat. 'Krijgt u bezoek?' vraagt de oude Leo. Papa Panov schudt zijn hoofd. 'Ik... nee, ja. Heb je wel eens van Jezus gehoord?' 'Dat is toch hetzelfde als God?' antwoordt de oude man. 'Hij komt vandaag,' zegt papa Panov blij. Leo staart hem verbaasd aan en veegt langzaam zijn neus af aan zijn mouw. Dan vertelt Martin hem wat er de vorige avond is gebeurd. 'Dus daarom sta ik op de uitkijk,' besluit hij zijn verhaal. De straatveger zet zijn lege kop neer en schudt zijn hoofd. 'Veel geluk gewenst,' zegt hij, terwijl hij naar de deur loopt. 'Je bent een fijne man en bedankt voor de koffie.'

Martin Panov zwaait de straatveger vanuit de deuropening van zijn winkeltje na. Er lopen nu meer mensen op straat. Vaders en moeders en kinderen in hun mooiste kleren. Ze zijn op weg naar de kerk of naar hun familie. Ze knikken en glimlachen tegen de schoenmaker.

'Prettig kerstfeest, papa Panov,' roepen ze.

Martin knikt en glimlacht terug. 'Dag Pjotr, dag Irma, voor jullie ook fijne feestdagen. Dag Iwan, dag Alexis.' Hij kent ze allemaal. Maar op hen wacht hij niet. Hij wacht op iemand anders.

Papa Panov is net van plan terug te gaan naar zijn warme kamer als hij weer iemand aan ziet komen. Het is een jonge vrouw met een baby in haar armen. Ze ziet er moe uit.

Wanneer ze zijn deur bijna voorbij is, roept Martin opeens: 'Hallo, kom maar even binnen. Bij de kachel is het lekker warm.'

De vrouw kijkt geschrokken op en het lijkt of ze weg wil rennen. Maar als ze de vriendelijke ogen van de schoenmaker ziet, doet ze toch een paar stappen dichterbij.

'Wat aardig van u,' zegt ze en loopt de kamer binnen.

'Och,' zegt papa Panov, 'het is niets bijzonders. Je ziet er zo moe en koud uit. Waar moet je heen?'

'Naar een dorp verderop,' zegt de jonge vrouw. 'Mijn kindje en ik zijn alleen en ik heb geen geld meer om de huur van mijn huis te betalen. Daarom ga ik naar mijn tante om te vragen of ik bij haar mag wonen.'

'Ga daar maar zitten,' zegt papa Panov en hij wijst naar de stoel naast de warme kachel. 'Wil je wat brood en soep?'

De vrouw knikt.

Papa Panov geeft de vrouw een kom warme soep en hij neemt de baby van haar over.

'Je hebt geen schoentjes,' zegt de oude schoenmaker als hij de koude voetjes van de baby voelt. Dan denkt Panov ineens aan de doos in de kast. Hij staat op, pakt de doos en haalt de schoentjes eruit. Hij doet ze aan de voetjes van het kindje. Ze passen precies.

'Die mag jij hebben,' zegt hij zacht.

De jonge vrouw is overgelukkig. 'Hoe kan ik u bedanken?' zegt ze blij. Maar papa Panov hoort het niet. Hij loopt naar het raam en kijkt bezorgd naar buiten. Zou Jezus ondertussen misschien voorbij gekomen zijn? 'Is er iets?' vraagt de jonge vrouw. 'Heb je gehoord van Jezus, die met Kerstfeest werd geboren?' De vrouw knikt. 'Hij komt vandaag,' zegt Panov. 'Dat heeft hij beloofd!' Hij vertelt haar wat hem is overkomen. De jonge vrouw luistert en klopt hem aan het eind van het verhaal vriendelijk op zijn hand. 'Ik hoop dat uw droom uitkomt. U verdient het. Alleen al omdat u zo goed voor mij en mijn kindje bent geweest.' Dan vertrekt ze.

Papa Panov blijft in de deuropening staan. Er lopen nog steeds allerlei mensen voorbij. Kinderen, oude mannetjes, omaatjes en bedelaars. Voor iedereen heeft hij een vriendelijk woord. Aan een bedelaar geeft hij een stuk brood. Een jongen krijgt een lekkere appel. Maar nog steeds heeft Martin Jezus niet gezien. Het wordt donker en papa Panov begint de moed te verliezen. Straks is het zo donker dat hij niemand meer kan zien. Verdrietig gaat hij naar binnen. Hij steekt de lamp aan en neemt een kom soep. Dan gaat hij in zijn stoel zitten en pakt het grote bruine boek van de tafel. Ik wilde het zo graag geloven, denkt hij. Het is toch alleen maar een droom geweest. Er rollen een paar dikke tranen over zijn wangen.

Opeens lijkt het of er mensen in de kamer zijn. Door zijn tranen heen is het net of papa Panov de straatveger en de vrouw met het kindje ziet. En alle andere mensen die hij vandaag heeft gesproken.

'Zag je mij? En zag je mij?' zeggen ze zacht.

'Wie ben je?' roept de oude schoenmaker, 'Wie ben je? Zeg het me.'

Dan hoort hij dezelfde stem als de vorige nacht. Waar de stem vandaan komt kan papa Panov niet ontdekken.

'Ik had honger en jij gaf mij te eten. Ik had dorst en jij gaf mij te drinken. Ik was koud en jij liet me binnen. Elke keer dat jij iemand hebt geholpen, heb je mij geholpen.'

Het is weer stil in de kamer. Papa Panov schudt bedachtzaam zijn hoofd.

'Hij is dus toch gekomen,' zegt hij langzaam. Hij glimlacht en zijn ogen beginnen te glimmen.

'Jezus is op mijn Kerstfeest geweest.'

Fragment uit Ruben Saillens & Leontine Gaasenbeek, Het bijzondere kerstfeest van papa Panov, Uitgeverij Mes, 1999.
Dit fragment mag enkel gebruikt worden voor educatieve doeleinden en niet verder worden verspreid.

Matteüs 25 : 40

HET BIJZONDERE KERSTFEEST VAN PAPA PANOVA

ISBN 978-90-5952-269-5

NUR 227

© 2017 Uitgeverij Mes, Vierhouten

Tekst : Ruben Saillens

Illustraties: Leontine Gaasenbeek - De Boer

Redactie: Vrouwke Klapwijk

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij digitaal, elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.